

Upprättande av ett program för ekonomisk produktivitet och balans

Stadsstyrelsen 06.02.2024 § 39

Beredning och tilläggsuppgifter:

stf. stadsdirektör Fredrick von Schoultz, tf. biträdande stadsdirektör Pekka Söyriälä, finansdirektör Henrik Rainio, personaldirektör Anu Kalliosaari, bildningsdirektör Sari Gustafsson, stadsutvecklingsdirektör Dan Mollgren, foramn.efthenamn@porvoo.fi

Borgå stads ekonomi är än så länge stark men ökande kostnader och samtidigt minskande inkomster under de kommande åren ställer tydliga begränsningar för stadsorganisationens verksamhet. Det förutsätter prioritering av tjänster, förmåga till ändringar, smidigare processer, utnyttjande av digitalisering och pensionsavgångar, identifiering av angelägna kunskapsbehov och utvidgande av den nuvarande personalens kompetens.

Borgå stads ekonomi försvagas under kommande år när de statliga coronastöden och skatteinkomsterna av engångskaraktär med anledning av vårdreformen har fallit bort och samfundsskatteintäkten har inte växt såsom det har förutsetts. Samtidigt kommer statsandelar till kommuner att skäras ned märkbart från år 2025.

I praktiken har de ekonomiska utsikterna över kommande åren försvagats inom hela kommunsektorn. Borgå stads ekonomiska utsikter är bättre än i jämförelsestäderna men även i Borgå behöver man utarbeta ett program för ekonomisk produktivitet och balans för de kommande åren, såsom det står i de bindande målen i budgeten 2024. Detta är särskilt viktigt eftersom staden håller på att stärka vissa av sina tjänster i och med idrottscentret i Kokon och kollektivtrafikreformen.

Borgå stads ekonomiska utsikter för åren 2024–2027 har efter att budgeten godkändes preciserats enligt de senaste uppgifterna och uppskattningarna. Det förutses att stadens ekonomi har underskott under alla dessa år, om inga anpassningsåtgärder vidtas. Underskottet är åren 2024–2025 ännu skäligt med beaktande av den ekonomiska helheten och de inlutna överskotten från tidigare år, men särskilt utvecklingen åren 2026–2027 är oroväckande. Stadens underskott uppskattas totalt vara kumulativt cirka 37 miljoner euro åren 2024–2027, vilket motsvarar cirka 3,5 % av stadens driftsutgifter.

Utgångspunkterna för upprättandet av programmet för ekonomisk produktivitet och balans är som följer:

1. Målet med programmet för ekonomisk produktivitet och balans ska vara att stadens förutsedda underskottsutveckling avbryts och ekonomin fås i balans under planeringsåren. Målet är att anpassa stadens ekonomi under fyra år med totalt 37 miljoner euro, vilket motsvarar cirka 3,5 procent av

stadens driftsutgifter. Programmet gäller stadens alla sektorer och affärsverk.

2. I första hand söker man strukturella lösningar och produktivitetåtgärder som försvagar kvaliteten på tjänster som staden producerar så lite som möjligt.
3. Ekonomin balanseras på flera olika sätt: verksamhetsutgifter och investeringar bantas ned, verksamhetsintäkter bör höjas, försäljningar av engångskaraktär av anläggningstillgångar genomförs och vid behov ses kommunal- eller fastighetsskattesatser över.
4. Staden strävar efter att minska personalutgifter jämfört med prognosen genom att omplanera sätten att utföra arbete och att utnyttja personalomsättning och pensionsavgångar. Samtidigt betraktar man hur fungerande organisationsreformen som trädde i kraft år 2023 är och justerar den vid behov. Avsikten är att målen med det ekonomiska produktivets- och balansprogrammet kan uppnås utan att personal behöver permitteras eller sägas upp. Borgå stad vill också i fortsättningen vara en dragnings- och konkurrenskraftig arbetsgivare.
5. Programmet sänds till fullmäktige för beslut i maj 2024, varefter budgetramen för år 2025 ges enligt programmet. Nämnderna och direktionerna ska godkänna sina egna förslag senast 15.3.2024.
6. När programmet bereds ska personalen, påverkansorgan, stadens invånare och andra intressentgrupper höras i omfattande grad.

Bilaga: förslag om upprättande av ett program för ekonomisk produktivitet och balans (på finska).

tf. Stadsdirektör

Stadsstyrelsen beslutar inleda upprättandet av programmet för ekonomisk produktivitet och balans så, att stadsfullmäktige kan besluta om programmet i maj 2024. Vid beredningen av programmet iaktas riktlinjer som anges ovan i paragraftexten.

Beslut

Stadsstyrelsen beslutade inleda upprättandet av programmet för ekonomisk produktivitet och balans så, att stadsfullmäktige kan besluta om programmet i maj 2024. Vid beredningen av programmet iaktas riktlinjer som anges i paragraftexten.

direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning
Rikard Lindström, rikard. lindstrom@borga.fi

Beredningen av Borgå stads program för ekonomisk produktivitet och balans balans koncentreras till åren 2024–2027, men det bör noteras att en del av målen för sektorn för fostran och lärande skjuts upp eller oundvikligen fortsätter till åren efter perioden. Faktorer som bidrar till detta är bland annat prognosen om en minskning av antalet barn under en lång tidsperiod, till och med fram till 2040, och eventuella åtgärder i servicenätet.

Sektorn för växande och lärande producerar till stor del lagstadgade, normstyrda tjänster. Verksamhetssätten och verksamhetsmodellerna kan dock påverkas från kommun till kommun. På grund av att verksamheten planeras för ett läsår och skiljer sig från ett budgetår, kommer den årliga besparingspotentialen inte att realiseras fullt ut förrän året efter att verksamheten inleddes, alltså två kalenderår.

I beredningen av programmet har sektorn för växande och lärande utgått från

- åtgärder som minimerar risken att kvaliteten på tjänsterna försämras och
- att man kan dämpa kostnadsökningen under de kommande åren genom olika strukturella åtgärder.

För att kunna verkställa programmet inom svenska grundläggande utbildningen och gymnasieutbildning, krävs alltså strukturella lösningar bland annat i servicenätet och elevupptagningsområdena.

Undervisningsresurserna fördelas till skolorna utgående från elevantal och undervisningsgrupper och detta påverkar även personalbehovet. För att minimera risken att förändringar som berör undervisningsresurserna (lönekostnader) påverkar kvaliteten på undervisningen, även då elevantalet minskar, utgår sektorn för växande och lärande i uppgörandet av programmet, från att det krävs strukturella förändringar.

En betydande del av programmet för ekonomisk produktivitet och balans är helheten av alla stödtjänster så som måltids- och städtjänster, IKT-tjänster, förnödenheter och material samt skolskjutsar. Små förändringar i priset eller servicenivån för olika tjänster har en stor inverkan på grund av det stora antalet elever, oavsett om det är fråga om en liten sänkning av priset på måltider, en liten sänkning av städningen, beaktande av anskaffning av maskiner eller material eller en sänkning av nivån på skolskjutsprinciperna till de lagstadgade gränserna.

Eftersom antalet anställda i branschen är stort, är det upp till tjugo personer som går i pension varje år inom växande och lärande. På grund av den förväntade minskningen av antalet barn och strukturella lösningar kommer det under de kommande åren att vara möjligt att utnyttja pensionsavgångarna, antingen för att ändra arbetsbeskrivningarna eller för att minska antalet anställda. Den förväntade minskningen av antalet barn ser enligt prognoserna ut att vara större i de finska skolorna än de svenska, men minskningen är

betydande även för den svenska skolan. I en personalintensiv bransch kan investeringar i arbetshälsa också minska sjukfrånvaron och på så sätt lätt ge stora besparingar.

Det finns få sätt att öka intäkterna inom utbildningen. Uthyrning av lokaler, till invånare eller till välfärdsområdet, genererar endast små summor, liksom eventuella samarrangemang med närliggande kommuner.

Bilaga: förslag om upprättande av ett program för ekonomisk produktivitet och balans (på finska).

Direktören för grundläggande utbildning och gymnasieutbildning

Sektionen antecknar för kännedom att stadsstyrelsen 06.02.2024 behandlat ett ärende om upprättande av ett program för ekonomisk produktivitet och balans.

Sektionen är medveten om att sektorn för växande och lärande till stor del är en sektor som producerar lagstadgade, normstyrda tjänster och att eftersom utbildningen arbetar enligt läsår, uppfylls den årliga sparpotentialen fullskaligt först året efter att åtgärderna inletts, under två läsår.

Beslut

Sektionen antecknade för kännedom att stadsstyrelsen 06.02.2024 behandlat ett ärende om upprättande av ett program för ekonomisk produktivitet och balans.

Sektionen är medveten om att sektorn för växande och lärande till stor del är en sektor som producerar lagstadgade, normstyrda tjänster och att eftersom utbildningen arbetar enligt läsår, uppfylls den årliga sparpotentialen fullskaligt först året efter att åtgärderna inletts, under två läsår.